Beslutsunderlag - analys av nuläge och omvärld

Namn på nämnd: **Omsorgsnämnden**

Instruktion
Varje nämnd ska ta fram en nulägesanalys utifrån nämndens ansvarsområden. Nämnderna ska beskriva vilka stora utmaningar respektive nämnd ser utifrån dessa övergripande samhällsutmaningarna.

- **Sysselsättning och kompetensförsörjning**
- **Strategisk bostadsförsörjning och attraktiv utemiljö**
- **Utbildning**
- **Livsplats för alla generationer**
- **Infrastruktur**
- **Ekonomisk tillväxt**
- **Demokrati och mötesplatser**
- **Trygghet och inkludering**

För att organisationen ska kunna möta dessa samhällsutmaningar, behöver nämnden vidare beskriva vilka långsiktiga effekter som organisationen i allmänhet och nämnden i synnerhet behöver fokusera på.
Det kan finnas konkreta insatser som kommunen behöver göra under SEP-perioden. Dessa konkreta insatser ska ligga till grund för de effekter som nämnden ser behöver uppnås. Dessa konkreta insatser ska inte vara resurssatta.

Välj samhällsutmaning i rulllistan nedan.

Samhällsutmaningar	**Analys nuläge/omvärld**
Sysselsättning och kompetensförsörjning	Den demografiska utvecklingen innebär ökade och mer komplexa behov av vård och omsorg samtidigt som tillgången till arbetskraft och ekonomiskt utrymme inte ökar i samma takt. Framtidens behov kan därför inte mötas genom att enbart rekrytera fler. Nämnden behöver attrahera, utveckla och behålla medarbetare samtidigt som kompetens och arbetstid används där och när behoven är som störst. Nya arbetssätt, anpassade uppdrag och en mer flexibel organisering behöver utvecklas för att minska sårbarheten. Digitalisering och välfärdsteknik behöver samtidigt frigöra tid till de insatser där den mänskliga kompetensen behövs mest.

Beslutsunderlag - analys av nuläge och omvärld

Strategisk bostadsförsörjning och attraktiv utemiljö	Den demografiska utvecklingen och förändrade behov ställer krav på långsiktig planering av bostäder och boendeformer för äldre och personer med funktionsnedsättning. Nämnden behöver utveckla flexibla boendelösningar som stärker självständighet och kan förebygga eller senarelägga behov av mer omfattande insatser. Välbo och utvecklingen av alternativa boendelösningar inom LSS och socialpsykiatri är delar i denna omställning. Äldreomsorgsplan 2035 ska bidra till att kommunen långsiktigt har rätt boendeformer och kapacitet i rätt tid. Detta skapar bättre förutsättningar för att undvika såväl platsbrist som kostsam överkapacitet.
Utbildning	Kompetenskraven inom omsorgen ökar samtidigt som rekryteringsbasen begränsas, vilket skapar behov av kontinuerligt lärande, språkkompetens och nya kompetensmixar. Kompetensutvecklingen behöver utgå från verksamhetens framtida behov och stödja omställningen till en mer personcentrerad, förebyggande och nära vård och omsorg. Det nya språkkravet inom äldreomsorgen förstärker behovet av strukturerat arbete med språk och kommunikation. Stjärnmärkt är ett exempel på hur kompetensen och det personcentrerade arbetssättet utvecklas inom omsorgen. Samverkan med utbildningsaktörer behöver stärkas för att långsiktigt säkra rätt kompetens.
Livsplats för alla generationer	En ökande andel äldre invånare innebär behov av att ytterligare stärka förebyggande och tidiga insatser så att fler kan leva självständigt, tryggt och aktivt längre. Biståndslösa insatser, Välbo, öppna verksamheter och välfärdsteknik är viktiga delar i denna utveckling. Även inom LSS och socialpsykiatri behöver självständighet, delaktighet och möjligheten att leva som andra samhällsmedborgare fortsatt stärkas. Möjligheter till meningsfull sysselsättning, praktik och arbete behöver samtidigt utvecklas utifrån individens förutsättningar. Sammantaget behöver insatserna bidra till ökad självständighet och att kommunens resurser kan användas där de gör störst nytta.
Infrastruktur	En stabil, säker och tillgänglig digital infrastruktur är en förutsättning för utvecklingen av kommunens vård och omsorg. Ökad digitalisering och användning av välfärdsteknik skapar möjligheter till ökad trygghet, självständighet och effektivare arbetssätt, men innebär samtidigt ett ökat beroende och en större sårbarhet. Robusthet, informationssäkerhet och kontinuitet vid störningar blir därför allt viktigare. Digital tillsyn och andra tekniska lösningar förutsätter säker och fungerande uppkoppling både i ordinärt boende och i kommunens verksamheter. Omsorgens behov behöver därför vara en del av kommunens långsiktiga planering av digital infrastruktur.

Beslutsunderlag - analys av nuläge och omvärld

Ekonomisk tillväxt	En väl fungerande omsorg bidrar till kommunens attraktivitet, en fungerande arbetsmarknad och långsiktiga utvecklingskraft. Samtidigt innebär den demografiska utvecklingen ökade behov medan de ekonomiska och personella resurserna är begränsade. Nämnden behöver därför utveckla arbetssätt som bibehåller kvalitet samtidigt som tillgängliga resurser används effektivare. Behovsstyrd schemaläggning, effektiv användning av resurspass samt digitalisering och välfärdsteknik är viktiga delar i denna omställning. En långsiktigt hållbar omsorg bidrar till att kommunens samlade resurser kan användas för fortsatt utveckling.
Demokrati och mötesplatser	Social gemenskap, delaktighet och möjlighet att påverka är viktiga för hälsa, livskvalitet och deltagande i samhällslivet. Nämnden behöver utveckla lättillgängliga mötesplatser och förebyggande insatser som kan nå människor innan behov av individuellt stöd uppstår. Öppna verksamheter för äldre utan krav på biståndsbeslut kan skapa möjlighet till gemenskap, aktiviteter och sociala kontakter på egna villkor. Tillsammans med andra förebyggande insatser kan detta motverka ofrivillig ensamhet och stärka delaktigheten. Mötesplatserna kan samtidigt bidra till att behov av mer omfattande stöd förebyggs eller senareläggs.
Trygghet och inkludering	Trygghet och självständighet är centrala för att människor ska kunna leva ett gott liv oavsett ålder eller funktionsförmåga. Nämnden behöver skapa förutsättningar för att fler kan leva självständigt och tryggt samtidigt som behovet av personella insatser kan minska. Digital tillsyn, läkemedelsautomater och annan välfärdsteknik kan stärka självbestämmandet och möjliggöra mer individanpassade insatser. Digitaliseringen behöver samtidigt ske på ett sätt som inte skapar utanförskap för personer som inte kan eller vill använda digitala lösningar. Teknik och nya arbetssätt behöver därför kombineras med personligt stöd utifrån individens behov.